

Geachte Raad,

Ik spreek vandaag tot u als achterkleinkind van Francina Grot en Jonas Johannes Grot. In 1847 vrijgekocht door de bisschop van Jacobus Grooff.

Bisschop Grooff kwam voor het eerst in 1826 aan in Suriname. Op dat moment vierde slavernij alsook het verzet tegen dat systeem hoogtij. Echter maakte Grooff het verschil, want als missionaris richtte hij een stichting op om slaafgemaakten vrij te kopen. Met fondsen die hij in Nederland verzamelde kocht hij meer dan 100 mensen vrij, die op dat moment niet gezien werden als mensen. Daarmee maakte hij het verschil. Hij wist dat hij met zijn keuzes niet alleen vrienden maakte, maar hij liet zijn geweten spreken. Ik noemde al de manumissie van Jonas Johannes Grot in 1847, als u zich afvraagt hoe ik aan de achternaam Grot kom, dan is dat een directe verwijzing naar deze moedige man. Hij durfde in de slavenkolonie die Suriname toen was, het verschil te maken. Mijn overgrootvader leerde het vak van meubelmaker en ik mag u vertellen dat de beste huizenbouwers uit onze familie komen.

Ik sta hier vandaag, omdat mij eerder het nieuws bereikte dat in de Raad van de Gemeente Zaanstad geen meerderheid gevonden kon worden voor groen licht voor onderzoek naar het slavernijverleden van onze geliefde stad. Ik moet u zeggen dat ik dat niet kan begrijpen. Immers een beleefde samenleving durft het eigen verleden onder ogen te schouwen om daarmee met een rechte rug naar de toekomst te kunnen kijken. Toen ik dit hoorde, moet ik zeggen dat ik mij schaamde dat ik in een dergelijke gemeente woon. Want u moet weten dat Suriname naast suiker, katoen, koffie en cacao groot leverancier was van houtblokken aan het moederland Holland. En als wij weten dat Zaandam en Dordrecht toonaangevend waren in de Hollandse houtindustrie, dan kan ik mij niet voorstellen dat Zaandam, Oostzaan, Wormerveer om slechts enkele oorspronkelijke gemeenten te noemen, niet daarvan geprofiteerd hebben. Ik heb het natuurlijk niet over de arme sloebers, die werkdagen maakten van meer dan zestien uur en aan het eind van de dag, nauwelijks enkele aardappels hadden om de honger te stillen.

Dan heb ik het nog niet eens over het hardhout dat nodig was voor de bouw van schepen voor de walvisvaart, tot aan het einde van de achttiende eeuw. Waar kwam dit hout vandaan, ja u zult in de boeken veelal bronnen uit Oost-Europa tegen komen, waar het hout vandaan gehaald werd. Maar dit hout is niet te vergelijken met het Surinaamse Cederhout of het Basra locus uit het tropisch regenwoud van Suriname. De Zaankanter zou dief van de eigen portemonnee zijn indien niet hiervan was geprofiteerd. Ik noem dit omdat ik nog tot tien jaar geleden, als ik met Hollandse vrienden sprak over wat er uit Suriname gehaald is, zij als repliek steeds hadden: "Oh, ik dacht dat Suriname ons alleen maar geld gekost heeft en dat alle rijkdom uit de Oost kwam via de VOC." Anno juni 2023 weten wij beter.

Geacht Raad, ik zou nog even kunnen doorgaan. Maar ik acht uw tijd te kostbaar. Mij gaat het erom dat u net als bisschop Grooff durft het verschil te maken. En als u over 20 jaar met uw kleinkind zit en men het voor de zoveelste keer zal hebben over genoegdoening van de slaafgemaakten, dat u met trots kunt zeggen: Ik heb het verschil gemaakt, want ik heb in de gemeente Zaanstad toen op die avond, toen het onderzoek voor onze gemeente ter sprake kwam voor een motie gestemd. Daarmee heb ik het verschil gemaakt net als bisschop Grooff in de periode van 1826 tot 1852.

Ik wil nog een ding noemen. Dat is wat betreft het financieel aspect. Ik moet u zeggen dat in mijn ogen deze een drogreden is. Want als het om geld gaat, wil ik voor u een workshop verzorgen hoe je in Europa op een eerlijke manier aan geld te komen is. Ik noem dit omdat het argument geld, nooit een reden kan zijn om uw geweten niet ten volle te laten spreken.

Ik dank u allen, in het bijzonder meneer Hoedemaker en mevrouw Kingma, meneer Juyper en mevrouw Schuttevaer, meneer Kranenburg en meneer de Haas, meneer Lopes en mevrouw Blazevska, meneer Brekelmans en de heren Keijser.